

جرعه لمر از

ذکر

در محضر حضرت آیه الله

حاج شیخ خلیل مبشر کشانی

«مدظله العالی»

گردآوری:

«سید ضیاء الدین تنکابنی»

سرشناسه: مبشر کاشانی، خلیل، ۱۳۳۰-
 عنوان: جرعه‌ای از زلال ذکر؛ در محضر حضرت آیه الله حاج شیخ خلیل مبشر کاشانی
 تکرار نام پدیدآور: گردآوری سید ضیاء الدین تنکابنی
 مشخصات نشر: قم: ندای کوثر، ۱۳۹۴ ■ مشخصات ظاهری: ۳۲ ص.
 بهاء: ۱۰۰۰۰ ریال ■ ۱-۱۸-۱-۶۷۰۷-۶۰۰-۹۷۸ ISBN
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا ■ یادداشت: کتاب نامه به صورت زیرنویس
 موضوع: ذکر ■ موضوع: دعاها ■ شناسه افزوده: تنکابنی، سید ضیاء الدین ۱۳۲۵-
 رده‌ی کنگره: ۴۰۱۳۹۴ ج ۲/م ۲۶۷/۸ BP
 رده‌ی دیویی: ۲۹۷/۷۷ ■ شماره‌ی مدرک: ۳۸۸۱۶۲۸

«جرعه‌ای از زلال ذکر»
 گردآوری: سید ضیاء الدین تنکابنی
 ناشر: ندای کوثر

تلفن تماس: ۰۲۵۳۲۹۲۵۴۷۳ - ۰۹۱۲۴۵۱۱۴۸۵

صفحه‌آرایی: حمید مطیع

چاپخانه: پاسدار اسلام

نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۳۹۴

شمارگان: ۵۰۰۰ جلد

شابک: ۱-۱۸-۶۷۰۷-۶۰۰-۹۷۸

قیمت: ۱۰,۰۰۰ ریال

«حق چاپ برای ناشر محفوظ است.»

«فهرست»

- ۶..... جرعه‌ای از زلال «ذکر»
- ۸..... ذکر لسانی
- ۹..... ذکر قلبی
- ۹..... کنترل نفس
- ۹..... ذکر عملی
- ۱۹..... تعقیبات مشترکه و خاصه
- ۲۱..... اعمال بعد از نماز صبح
- ۲۴..... اعمال شبان‌گاهان
- ۲۵..... حفظ از شر دشمنان و اشرار
- ۲۸..... جهت ادای دیون و قرض
- ۲۸..... جهت توسعه‌ی در رزق و کثرت مال
- ۲۹..... جهت رسیدن به اقسام ارزاق مادی و معنوی
- ۳۰..... جهت برآوردن حاجات
- ۳۰..... معرفت رب و نفس
- ۳۱..... نکته‌ی آخر

جرعه‌ای از زلال «ذکر»

در مورد «دعا» و «ذکر» مطالب بسیار گفته و نوشته‌اند. انگیزه در طرح و نوشتن این مقدمه، بیان بعضی نکات ضروری است که توجه به این نکته‌ها برای رسیدن به مقصود و مقصد معنوی و تعالی روحی لازم است.

«دعا، مغز عبادت» است. «مرا بخوانید تا شما را احابت کنم.»^۱ دعا برای ارباب قلوب پیش از آن که «طلب» باشد، «مطلوب» است؛ و به جای این که مقدمه باشد، نتیجه و غایت است.

در وادی دعا و ذکر، حال داعی و ذاکر مورد توجه است، نه سر و صدای او! پیامبر ﷺ فرمودند: «خدای مهربان دعای کسی که

۱. اَدْعُونِي، اَسْتَجِبْ لَكُمْ. [سوره غافر، آیه ۶۰]

قلبش غافل است، اجابت نمی‌کند!«^۱ هر که در وادی غفلت سیر کند، ذکر و دعای او بی‌جواب می‌ماند!

نکته‌ی بسیار مهم، دعوت دل به حضور؛ و حضور دایمی است. «خوشا آنان که دایم در نمازند.»^۲ نماز، خود ذکر، قرآن هم ذکر است. یعنی داعی باید دایم در وادی حضور باشد؛ نیاز وادی حضور، خلوص نیت است.

خدای مهربان در قرآن در مورد حضور و خلوص نیت چنین مثال زده است: «انسان مضطرب، در دریای خروشان، خدا را با اخلاص و ته دل می‌خواند.»^۳

هر داعی و ذاکر باید در همه حال چنین باشد تا دعای او دعا، و ذکر او ذکر واقعی و حقیقی باشد. مطلب را به شکل دیگر این‌گونه می‌توان بیان کرد. برای ذکر لازم است انقطاع از اسباب به وجود بیاید؛^۴ یعنی رهایی از وادی «شرک» و ورود در وادی «توحید» و «کمال»، مقصود و مقصد باشد.

۱. محجة البیضاء، ج ۲، ص ۲۹۴ [منظور از دل غافل، دلی است که آخرت را دور و دنیا را نزدیک می‌داند؛ در مقابل قلب ذاکر دلی است که آخرت را نزدیک و نگران دنیا است.]

۲. الذِّبْنَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ ذَاتُؤْمُونَ؛ [سوره‌ی معارج، آیه‌ی ۲۳]

۳. بابا طاهر، دو بیتی‌ها، ش ۳۱۳. ۴. سوره‌ی یونس، آیه‌ی ۲۲.

۵. «کمال الانقطاع» حاصل شود.

برای روشن شدنِ بهتر، شما تصور کنید هر مقدار آب مصفا و زلال باشد در نهایت صفا مثل آئینه می‌شود؛ این گونه آب را در سرچشمه‌ها دیده‌اید؟ «وادی توحید» مانند چنین آبی زلال و پاک و آئینه‌گون است.

عملِ ذاکر و دعایِ داعی اگر چنین با صفا و زلال شد، داعی و ذاکر به مقصود و مقصد رسیده است. چنین عملی بدون غلّ و غش، زلال و پاک مقبول حق خواهد شد.

ذکر لسانی

اکنون برمی‌گردیم به اولین مرحله؛ که دعا و «ذکر لسانی» است. اگر ذکر قرآنی است، حتماً با ترتیل و آرام قرائت شود. اگر دعاست، لحن حزن و التماس و گدایی داشته باشد. ذکر لسانی لازم است در زمان و مکان خاص انجام شود؛ «چون «ذکر» همانند نماز است. بهتر است با وضو و رو به قبله انجام گیرد.»

رعایت وحدت مکان و زمان بسیار ضروری است. در بین ذکر جابه‌جایی، حرف زدن، غذا خوردن یا کار دیگر، صورت نگیرد.

ذکر قلبی

مرحله‌ی بعدی «ذکر قلبی» است؛ یعنی قلب و دل ذاکرو داعی حضور و حاضر باشد. ذکر و دعا وقتی دل ذاکر غافل است، راه به جایی نمی‌برد!

کنترل نفس

مرحله‌ی بعدی، «نفس» که منشأ خیالات است، تحت کنترل ذاکر و داعی قرار گیرد؛ یعنی زمان ذکر از خیالات باطله و فکرهای گوناگون جدا و دور بماند؛ یعنی تمرکز فکری پیدا کند و فقط به توحید و صفات الهی فکر کند و در اندیشه‌ی وصال محبوب باشد.

ذکر عملی

مرحله‌ی آخر ذکر، ذکر عملی است که به آن در آغاز اشاره شد؛ یعنی ذاکر در همه‌ی کارها ذاکر باشد. یعنی امر خدا را در نظر داشته باشد، اتصالش به حق دایمی و انقطاع از خلق مداوم گردد. این اذکار و ادعیه که پیش روی شماست، بنابر تجربه‌ی استاد،

گزینش شده است. هم از طرف معصوم علیه السلام اذن دارد، هم استاد، اذن آن را به قاریین محترم و محترمه می‌دهد. ذکر دعا با اذن این شاء الله، نتیجه بخش خواهد بود.

از قاریین محترم و محترمه مستدعی هستیم ذکر را به سلیقه‌ی خود عوض، جابه‌جا، کم یا زیاد نکنند؛ مخصوصاً تعداد را [کم و زیاد ننمایند]؛ و وحدت مکان و زمان را در مورد ذکر، ادعیه و تعقیبات حتی الامکان رعایت کنند.

کلام معصومین علیهم السلام نور است؛ نور راه‌گشاست. در پایان به دو حدیث مفصل و ناب در مورد ضرورت دعا کردن اشاره می‌شود؛ بعد از آن اذکار و ادعیه‌ای که لازم است هر سالک زبانش به آن معطر شود و از بیان حضرت آیه الله استاد مبشر کاشانی تقدیم عزیزان می‌گردد.

پیامبر رحمت صلی الله علیه و آله فرمودند: «در نیازها و حاجت‌های خود به خدا استغاثه کنید، در مشکلات به خدا پناه ببرید و به درگاه او تصرع و زاری کرده و او را بخوانید که دعا مغز عبادت است. هیچ مومنی نیست، مگر این که خدا را (از ته دل) بخواند، دعای او مستجاب

می شود. این اجابت در دنیا است یا به تاخیر می افتد در آخرت به بنده عنایت می شود؛ یا به اندازه‌ی آن چه دعا کرده، از گناهانش آمرزیده خواهد شد.^۱

حضرت امام جعفر صادق (ع) فرمودند: «ای میسر! دعا کن و مگو که کار تمام شده؛ همه چیز تقدیر شده است. دعا فایده‌ای ندارد، چه آن که در خدای عزوجل منزلتی است که به آن منزلت مومن نمی رسد؛ مگر این که با دعا و تقاضا کردن به آن دست یابد. اگر بنده دهان خود را ببندد و از خدا چیزی نخواهد، به او چیزی داده نمی شود؛ پس دعا کن و از خدا بخواه تا به تو داده شود. ای میسر! هیچ دری نیست، مگر این که وقتی آن در کوبیده شود، در نهایت آن در بر روی او گشوده خواهد شد.»^۲

نکته‌ی دیگری که خواهران محترمه و مکرمه که به اذکار و ادعیه مشغول هستند [و اصطلاحاً چله گرفته اند] در ایام عادت ماهانه ذکر و دعا را ادامه بدهند، ولی این روزها را جزو چله به حساب نیاورند.

در ضمن حضرت آیه الله مبشر کاشانی از آیه الله کشمیری (ع)

و ایشان هم از استاد خود آیه الله قاضی رحمه الله نقل کرده‌اند که فرمود:
 «ذکریونسیه برای ذاکرو سالک لازم و ضروری است؛ حداقل ۴۰۰
 مرتبه در سجده به ویژه در شب دستور داده شده است. تعداد ۷۰۰
 و ۱۰۰۰ هم بیان کرده‌اند.»

آیه الله کشمیری رحمه الله بسیار مقید بودند به ذکر «یا حَیُّ یا قَیُّوْم»
 آن هم با عدد ۱۲ هزار مرتبه در یک مجلس؛ و فرمودند که مرحوم
 آیه الله قاضی به این عدد می‌گفته. لکن عدد هفتصد عدد و عدد
 هزار و یک نیز بسیار خوب است.

در کتاب «جواهر المکنونة» ملا محسن فیض کاشانی این گونه
 آمده که هر کس هر روز قبل از نماز صبح، دویست مرتبه ذکر
 «یا حَیُّ یا قَیُّوْم» را بگوید، از مال دنیا بی‌نیاز و غنی گردد.

هم چنین فرموده‌اند: هر کس بین نافله‌ی صبح و نماز صبح،
 ۴۰ مرتبه ذکر «یا حَیُّ یا قَیُّوْم، یا مَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِیْثُ»
 را بگوید، دل او را حیاتی حاصل شود که هرگز نمی‌میرد.

هم چنین در همان کتاب آمده است که برای قضای حوائج،
 سه هزار و هشتصد و شانزده [۳۸۱۶] مرتبه «یا حَیُّ یا قَیُّوْم»

را بی‌کم و زیاد با وضو، روبه قبله، با جمعیت خواطر بخواند که از مجربات شمرده‌اند.

در بعضی از کتب دیگر آمده است: به جهت رفع درماندگی، خواندن این کلمات نافع خواهد بود: «یا حَیُّ یا قَیُّوْمُ، بِرَحْمَتِكَ اَسْتَغِیْثُ وَاعْمَلِ سِتَاتِی وَفَرِّجْ هَمِّی».

آیه الله کشمیری رحمته فرموده‌اند: ذکر «یا حَیُّ یا قَیُّوْمُ» ذکر جامع است؛ یعنی جمیع فوایدی را که در اذکار است، در این ذکر شریف می‌باشد.

دستور دیگر آیه الله کشمیری رحمته در مشکلات و گرفتاری‌ها، مردمان قرائت دعای یستشیر در صبح و عصر هفت روز، سعی شود در یک ساعت معین خوانده شود؛ این دعا در مفاتیح الجنان آمده است. هم چنین دستور حاج آقا فخرتهرانی رحمته برای رفع مشکلات، ختم صلوات با قید ۱۴ هزار مرتبه در یک مجلس انفرادی یا جمعی همراه با قرائت حدیث شریف کسا بسیار تاکید و سفارش شده است. خودشان و اکثر دوستان ایشان بارها و بارها این ختم را تجربه کرده‌اند.

بعضی از برادران و خواهران به اذکاری مشغول می‌شوند که متأسفانه ظرفیت و حوصله‌ی خود را در نظر نمی‌گیرند؛ بعد از یک هفته خسته شده و رها می‌کنند. لطفاً ذکر، دعا و تعقیبات نماز را به گونه‌ای انتخاب کنید که با فرصت و حوصله‌ی شما هماهنگ باشد؛ یعنی بتوانید ده روزه یا چهل روز [یا یک سال] ادامه دهید؛ تا اگر فراموش شد قادر باشید فردا آن را قضا کنید.

بعضی اذکار صدقایی است، حداقل قادر به ده مرتبه‌ی آن باشید. لطفاً به تعدادی که در روایات در مورد اذکار و ادعیه آمده توجه کنید؛ بعضی ۲ مرتبه، ۷ مرتبه، ۱۰ مرتبه، ۴۰ مرتبه، ۱۰۰ مرتبه و ۱۰۰۰ مرتبه برای آن‌ها بیان شده است؛ یعنی این اذکار وقتی مفید فایده است که به این تعداد قرائت شود.

اگر قرآنی است با ترتیل و تأنی؛ و اگر دعاست، با صدای رسا در حدی که خودمان صدای خودمان را بشنویم ذکر گفته و دعا قرائت شود.

بعضی‌ها قرآن و دعا را در دل‌شان می‌خوانند؛ این نوع ذکر و دعا متأسفانه ثمر و نتیجه‌ی دل‌خواه نمی‌دهد.

مراقبت از ذکر، دعا و تعقیبات را این گونه مثال زده و گفته اند:
 «ذکر همانند دانه ای است که کشاورزان را می کارد، مراقبت می کند،
 آب می دهد، هرس می کند تا نتیجه دهد.» یا «مثل مرغی که ۲۱ روز
 روی تخم می نشیند تا تبدیل به جوجه شود.»

برای خوب بودن و خوب شدن لازم است انسان با خوبان همراه
 شود، با خوبان زندگی کند و زندگی آن ها، شیوه ی زندگی او شود؛
 حتی بوی آن ها را بگیرد و بوی آن ها را بدهد.

پیامبر رحمت ﷺ فرمودند: «هر که با هر چه دوست دارد یعنی
 هر خوبی که انتخاب کرده محسوس می شود.»^۱

یکی از شیعیان از امام جواد (ع) به صورت کتبی سوال کردند:
 «ای فرزند رسول خدا ﷺ! من شما را دوست دارم. دوست دارم در
 دنیا و آخرت با شما باشم.» حضرت (ع) در جواب نوشتند: «سوره ی
 قدر را بسیار قرائت کن؛ لب های ت همیشه با استغفار، تر باشد.»^۲
 یعنی ذکر کثیرت استغفار و قرائت کثیرت سوره ی قدر باشد.

یکی از اصحاب از رسول رحمت ﷺ همین سوال را پرسیدند. ایشان او را به «سجده‌های طولانی» فرا خواندند.^۱ حال به بعضی از تعدادهای استغفار اشاره می‌شود:

• ۷۰ مرتبه بعد از نماز صبح^۲

• هر روز ۷۰ مرتبه

• هر روز ۱۰۰ مرتبه

• عدد کثیر آن ۵ هزار مرتبه در روز^۳

• در نماز شب ۷۰ مرتبه - هر شب [آخر شب] صد مرتبه

به مدت یک سال جهت طلب فرزند.^۴

آیه الله کشمیری رحمه الله فرمود: «هر شب ۱۰۰۱ مرتبه جهت سیر

و سلوک، استغفار نمایید؛ البته این عدد به جهت توسعه در

معاش نیز مفید و موثر است.»

این همه در روایات به قرائت زیارت‌ها و رفتن به زیارت تاکید

شده؛ برای این است که ما را از نظر خلق و اخلاق به مَور نزدیک

کند.

۲. همان، ج ۹۳، ص ۲۸۰.

۱. همان، ج ۸۵، ص ۱۶۴.

۳. همان، ص ۲۸۲؛ عوالم، ج ۵۶، ص ۱۸۰. ۴. بحار الانوار، ج ۸۷، ص ۲۲۱.

۵. لغت‌نامه‌ی دهخدا: زیارت‌شده و دیده‌شده.

زیارت آوای آسمانی برای نزدیک کردن ما به خلق و خوی
مَزور و اولیای خداست. به همین دلیل اولیا و سالکان
بزرگ «زیارت عاشورا»، «زیارت جامعه»؛ و مانند این را چله
می گرفتند و به قرائت آن اهتمام داشتند.

آیه الله العظمی بهجت رحمته الله تعقیبات نماز صبحش حدود دو
ساعت، تعقیبات نماز عصرش حدود یک ساعت و تعقیبات
نماز عشاءش حدود یک و نماز شب هم یک ساعت طول
می کشیده. حال ما باید ببینیم برای نزدیک شدن به این خوبان
و سبک سلوکی آن ها چقدر به تعقیبات و ادعیه اهتمام و کوشا
هستیم.

ان شاء الله به مقدار اهتمام و همت خود به این خوبان نزدیک
و نزدیک تر و در مسیر سلوکی آنان ثابت قدم خواهیم شد.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

التماس دعا - سید ضیاء الدین تنکابنی

قم المقدسة - ۱۳۹۴/۰۳/۰۳